

Den nuværende Udgift er, indbefattet Honorar og Kontorholdsvederlag for Bestyrelsen af Udskrivningsvæsenet paa Bornholm, 28,425 Rd. om Aaret, hvortil endnu kommer Dyrtids- tillæg efter Sædomskrivning, der i Finantsloven for Finantsaaret 1867—68 er opført med 1946 Rd.

Den aarlige Udgift vilde, naar man overdrog Bestyrelsen af Udskrivningsvæsenet til Amtmændene blive mindst saa stor som den bliver, naar Ministeriets Forslag tages til Følge. Under de i 1850—51 førte Forhandlinger angaaende Udskrivningsvæsenets Omordning blev det forudsat, at der maatte tillægges Amtmændene mindst 600 Rd. om Aaret til en Fuldmægtigs Lønning foruden 400 Rd. til Kontor- og Reiseudgifter, altsaa til 18 Amtmænd i det Hele 18,000 Rd. Dette Beløb vil imidlertid formentlig, som ogsaa antaget i den af Folkethingets Udvalg afgivne Betænkning over det ovenfor nævnte Udkast til Lov om en Forandring i § 2 i Loven af 23de Marts 1851, vise sig at være utilstrækkeligt og hertil kommer endvidere, hvad Bestyrelsen af Udskrivningsvæsenet og Mønstringsforretningerne i Kjøbenhavn vil koste, hvilket ikke kan anslaaes til mindre end de nuværende Udgifter nemlig 5300 Rd.

Den til Overveielse af Landets Forsvarsvæsen nedsatte Kommission har i sin Betænkning om den danske Hærs Organisation, S. 18, bragt Lægdsvæsenets Tilstand under Omtale. Kommissionen har med Bemærkning, at den ikke har kunnet naae til Overbevisning om, at man i den Retning trænger til nogen ny Lovbestemmelse, indstillet, at denne Sag tages under fornyet Overveielse. Ogsaa det i forrige Rigsdagssamling i Anledning af Lovudkastet om nogle Forandringer i Børnepligtsloven af Folkethinget nedsatte Udvalg har i sin Betænkning yttret, at en ny Børnepligtslov tillige burde indeholde Bestemmelser om Lægdsvæsenets Indretning, hvilket i flere Punkter synes at trænge til en Omordning.

Bestyrelsen af Lægdsvæsenet er som bekendt i Kjøbstæderne udenfor Kjøbenhavn underlagt Byfogden som Lægdsforstander. Paa

Landet er Herredsfogden og Birkedommeren Lægdsforstander og der er derhos i hvert Lægd ansat en Lægdsmand. Den endnu gjældende Hovedbestemmelse om Lægdsmandenes Bestikelse er § 8 i Fr. af 20de Juni 1788, hvori det bestemmes, at „Sæssionerne skal overalt i Riget enten for en enkelt eller flere Byer under Eet, hvor Beliggenheden tillader det, bestikke Lægdsmand“. Forholdene have i Tidens Løb udviklet sig saaledes, at ordentligvis hvert Sogn danner et Lægd, dog er oftere et Sogn, naar dette er delt i 2 Sognefogeddistrikter, tillige delt i 2 Lægder.

Forsaaavidt der oftere har været anket over denne Ordning af Lægdsvæsenets Bestyrelse, troer Ministeriet at disse Anker ikke saameget have været rettede mod Landets Inddeling i Lægdsforstanderier og den Maade, hvorpaa disse ere bestyrede, som mod Lægdsindretningen paa Landet. Ved de store Udskrivningskredse er det formentlig aldeles nødvendigt at have et Mellemled mellem Udskrivningschefen og de Børnepligtige, og at vedkommende Politimestermand hver for sin Kreds danner dette Mellemled er utvivlsomt det naturligeste og hensigtsmæssigste.

Derimod lader ganske vist Ordningen af Lægdsvæsenet paa Landet adskilligt tilbage at ønske. Det er ofte vanskeligt, navnlig efterat de Lægdsmandene dels ved Fr. 20de Juni 1788 dels ved Pl. 25de Mai 1821 tilstaaede Begunstigelser og Fordele ved den nyere Lovgivning ere bortfaldne, at faae Lægdsmandsbestillingerne besatte med dertil egnede Folk, hvoraf igjen følger, at de Lægdsmandene paa hvilende Forretninger ofte besørger paa en mindre tilfredsstillende Maade og at navnlig den Kontrol, der gjennem dem skulde føres med de Børnepligtiges Opholdssteder, er mangelfuld. Det kan paa den anden Side heller ikke nægtes, at den nuværende Ordning, hvorefter Lægdsmandsbestillingen betragtes som et borgerligt Ombud, medfører en ikke ringe Byrde for Befolkningen. Ministeriet har tidligere, uden derfor at troe derved at afhjælpe alle de Mangler, der klæbe ved Lægdsindretningen paa Landet, søgt at faae dette Forhold ordnet saa-